

VEJLEDNING til udarbejdelse af læreplaner for almene fag

Denne vejledning beskriver, hvordan skabelonen til læreplanen skal udfyldes. Vejledningen uddyber således intentionen bag de enkelte punkter i skabelonen og beskriver hvilke forhold, I skal reflektere over og beskrive.

Der skal udarbejdes læreplaner for:

- 8 almene fag, som FGU-institutionen skal udbyde
- 1 alment fag, som FGU-institutionen kan udbyde.

Obligatoriske udbuds-fag:

- Dansk
- Dansk som andetsprog
- Engelsk
- Identitet og medborgerskab

Et fag, der forholder sig til unges identitetsudvikling og emnet medborgerskab. Faget beskæftiger sig med temaer og problemstillinger, der er aktuelle for de unges liv og dannelse, og perspektiverer dem med elementer fra fx filosofi, religion, historie, psykologi, motion og sundhed.

- Matematik
- Naturfag

Faget skal indeholde de faglige elementer, som giver adgang til hf svarende til naturvidenskab i avu, og som understøtter overgangskrav i eud.

- PASE
Faget består af Privatøkonomi, Arbejdspladslære, Samarbejds-lære, Erhvervs-lære og henter bortset fra Privatøkonomi indhold fra Arbejdspladslære, Samarbejds-lære og Erhvervs-lære i KUU.
- Samfundsfag

Valgfrit udbuds-fag:

- Teknologiforståelse

1. Identitet og formål

1.1 Identitet

Beskriv fagets identitet. Beskrivelsen af identiteten skal tage udgangspunkt i følgende:

Fagets identitet er det, der kender-tegner faget og afgrænser det fra andre fagområder. Det kan fx være kendetegnet ved ord, begreber, normer, historie, redskaber, metoder eller materialer.

Beskrivelsen af fagets identitet skal gøre det muligt at forstå fagets centrale elementer og afgrænse det fra andre fag. Hvis det er sammensat af forskellige fag eller integrer dele af andre fag, skal det tydeligt fremgå.

1.2 Formål

Beskriv formålet med faget. Beskrivelsen skal tage udgangspunkt i følgende:

Formålet med et fag er at give eleven viden, færdigheder og kompetencer inden for faget.

Beskrivelsen af formålet med faget skal overordnet sikre, at faget bibringer eleven den nødvendige viden, færdigheder og kompetencer til at nå de faglige mål, og mulighed for at kunne træffe uddannelses- og beskæftigelsesvalg på et kvalificeret grundlag. Med udgangspunkt i målgruppen skal undervisningen være praksisrettet.

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1 Faglige mål

Beskriv de faglige mål for faget for hvert af de niveauer, faget udbydes på.

De obligatoriske udbudsfag udbydes på følgende niveauer:

- Dansk (introducerende, G, E, D)
- Dansk som andetsprog (introducerende, G, E, D)
- Engelsk (introducerende, G, E, D)
- Identitet og medborgerskab (G)
- Matematik (introducerende, G, E, D)
- Naturfag (introducerende, G, E, D)
- PASE (Privatøkonomi, Arbejdspladslære, Samarbejds-lære, Erhvervslære) (G)
- Samfundsfag (introducerende, G, E, D)

Det valgfri fag udbydes på følgende niveau:

- Teknologiforståelse (G)

Det bemærkes, at der ikke skal udarbejdes en beskrivelse af faglige mål for det introducerende niveau, men alene kernestof. Undervisningsforløb i FGU er praktisk tilrettelagte aktiviteter, hvortil der kobles forskellige faglige eller flerfaglige mål, som kan relateres til forskellige taksonomiske niveauer.

Undervisningsniveauerne i de almene fag relaterer direkte til kompetenceniveauerne i kvalifikationsrammen for livslang læring således, at G=FGU niveau 1, E=FGU-niveau 2 og D=FGU niveau 3.

FGU-niveau 1 indplaceres på K1- niveau i kvalifikationsrammen for livslanglæring, FGU niveau 2 indplaceres på K2, og FGU niveau 3 indplaceres på K3.

Ved udarbejdelse af mål og indhold på D niveau skal der være bevidsthed om, at niveauet skal kunne kvalificere eleven til optag på og gennemførelse af hf. Derfor skal dette niveau indeholde større skriftlighed end de lavere niveauer.

Kompetenceniveauerne uddybes i nedenstående beskrivelse og bilaget om den nationale kvalifikationsramme for livslang læring.

Udarbejdelse af mål

Beskriv de faglige mål for faget. For hvert niveau beskrives viden, færdigheder og kompetencer på baggrund af præstationsstandarderne jf. nedenfor og vedlagte eksempel.

Et mål beskriver elevens læringsudbytte op niveauet i form af viden, færdigheder og kompetencer i. De enkelte niveauer fastsættes i forhold til nedenstående tre præstationsstandarder, som udgør den taksonomiske beskrivelsesramme. Præstationsstandarderne beskriver den sværhedsgrad, som eleven skal kunne praktisere viden, færdigheder og kompetencer med.

FGU præstationsstandarder for almene fag

G niveau	E niveau	D niveau
<ul style="list-style-type: none"> • Eleven skal have tilegnet sig udvalgte dele af fagets grundlæggende videns- og færdigheds- og kompetenceområder samt kunne anvende enkle grundlæggende faglige arbejdsmetoder. • Eleven skal, selvstændigt og sammen med andre, kunne arbejde med enkle faglige aktiviteter på baggrund af kendt teori og praksis. • Eleven skal kunne præsentere resultaterne af sit faglige arbejde. • Der lægges vægt på elevens udvikling af motivation til fortsat læring samt på udvikling af elevens selvstændighed i arbejdet med faget, herunder at kunne evaluere eget arbejde. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven skal have tilegnet sig fagets grundlæggende videns- og færdigheds- og kompetenceområder samt kunne anvende udvalgte centrale faglige arbejdsmetoder. • Eleven skal, selvstændigt og sammen med andre, kunne arbejde med faglige aktiviteter på baggrund af kendt teori og praksis, og med mere komplekse faglige aktiviteter under vejledning. Eleven skal kunne præsentere og diskutere resultaterne af sit faglige arbejde. • Der lægges vægt på elevens udvikling af ansvarlighed og grundlag for fortsat læring samt på udvikling af elevens selvstændighed i arbejdet med faget, herunder at kunne evaluere eget arbejde. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven skal have tilegnet sig fagets mere komplekse videns- og færdigheds- og kompetenceområder samt sikkert kunne anvende udvalgte faglige arbejdsmetoder. • Eleven skal, selvstændigt og sammen med andre, kunne tage ansvar for arbejdet med enkle og mere komplekse faglige aktiviteter eller problemstillinger og kunne udvælge relevant teori og praksis i arbejdet. • Eleven skal kunne vurdere, præsentere og diskutere resultaterne af sit faglige arbejde, herunder anvende korrekt faglig terminologi. • Der lægges vægt på elevens selvstændige og aktive deltagelse i læreprocesser herunder at kunne opsøge, vurdere og anvende relevant information og viden i arbejdet med faglige aktiviteter

I lærerplanen skal den viden og de færdigheder og kompetencer, som eleven skal have opnået for at have tilegnet sig det aktuelle niveau, beskrives.

2.2 Kernestof

Beskriv kernestoffet for faget.

Kernestoffet skal beskrives på alle de undervisningsniveauer, som indgår i faget jf. pkt. 2.1. Kernestoffet er det obligatoriske faglige indhold, der minimum skal indgå i undervisningen.

I forbindelse med beskrivelsen af kernestoffet på D-niveau i dansk, dansk som andetsprog, matematik og engelsk skal der tages højde for de faglige behov, som elever, der sigter mod hf, vil have. Det gælder fx krav ift. genrer, skriftlighed, studieteknik og analysebegreber.

2.3 Supplerende stof

Beskriv hvordan supplerende stof kan eller skal indgå i faget.

Det supplerende stof skal beskrives på alle de undervisningsniveauer, som indgår i faget jf. pkt. 2.1. Det supplerende stof skal enten uddybe kernestoffet eller supplere dette. Det giver mulighed for at vælge stof, som kan omhandle specifikke problemstillinger, der fx knytter an til et fagligt tema.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

For de almene fag gælder en række didaktiske principper, som vil fremgå af den kommende bekendtgørelse. I dette afsnit skal I kun beskrive de særlige didaktiske principper, som kan gøre sig gældende for det enkelte fag, og som ikke er dækket ind af de didaktiske principper, der vil fremgå af en kommende bekendtgørelse, se tekstboks.

Didaktiske principper

Af bekendtgørelsen vil fremgå en række didaktiske principper, der skal kendetegne al undervisning på almen grunduddannelse:

- *Praksisbaseret læring*: Der arbejdes med indhold i den konkrete omverden fx i form af autentiske opgaver, og eleverne undervises i at anvende det, de lærer, i relevante sammenhænge.
- *Helhedsorienteret undervisning*: Undervisningen tilrettelægges med udgangspunkt i eller peger frem mod helheder, som eleverne enten kender eller skal lære at kende. I læringsforløbet brydes helheden op i mindre dele, og sammenhængen synliggøres for eleverne. En tydelig forbindelse mellem dele og helheder gør undervisningen meningsfuld og relevant for den enkelte elev.

- *Synlige læringsmål:* Det synliggøres for eleverne i forhold til specifikke opgaver og undervisningens organisering, hvad der skal læres og hvorfor. Læringsmålene kan være individuelle.
- *Læringsstrategier:* Undervisningen ekspliciterer forskellige læringsstrategier, som eleven kan tilegne sig; herunder strategier til arbejde før-fase (aktivering af bestående viden og erfaringer), undervejs-fase (bearbejdning og systematisering) og efter-fase (anvendelse og konsolidering) i både praktiske og teoretiske læringsituationer.
- *Tydlig struktur:* Undervisningen og læreprocesser tilrettelægges struktureret med henblik på progression for hver elev. Den tydelige struktur omfatter rammerne for undervisningen, for samarbejdsformer og for opgaveløsningen. Eleven stilles over for opgaver der kræver, at eleven selv er aktiv
- *Differentiering:* Der tages udgangspunkt i den enkelte elevs forudsætninger og mål. Elevforudsætninger omfatter både faglige, sociale og personlige forudsætninger. Eleverne vil være på forskellige niveauer, lære i forskellige tempi og have forskellige mål i de individuelle uddannelsesplaner og løbsplaner. På den baggrund tilrettelægges og gennemføres undervisningen differentieret med henblik på at tilgodese progression.
- *Innovation og produktudvikling:* Undervisningen tilrettelægges praksis- og problemorienteret med henblik på, at eleverne anvender deres personlige, faglige og sociale kompetencer til at skabe og udvikle produkter og herved udvikler deres innovative kompetencer.
- *Inkluderende læringsmiljø:* Underviserne skal have fokus på den enkelte elevs behov og udfordringer. Samtidig skal underviserne have et kontekstorienteret fokus på at skabe forskellige læringsmuligheder og læringsarenaer for forskellige grupper af elever. Det indebærer en tilrettelæggelse af undervisning, der tager udgangspunkt i den enkeltes forudsætninger, potentialer, behov og interesser. Der benyttes forskellige metoder, som tilgodeser, at elever har forskellige udgangspunkter for læring.
- *Sproglig opmærksomhed:* Der skal i alle undervisningssituationer være sproglig opmærksomhed på, at der skal bygges bro mellem elevernes hverdagsprog og det faglige sprog.
- *Evaluering:* Underviseren er i dialog med eleven om den faglige progression, og hvad eleven fremadrettet skal arbejde med for at nå de opstillede læringsmål. I denne feedback-proces bidrager både eleven og underviseren med refleksioner over læringen og opnåelsen af de opstillede læringsmål.
- *Afklaring og vejledning:* Der er både i og uden for undervisningen en løbende dialog med eleverne om deres retning mod uddannelse og beskæftigelse. Der vil blive lagt vægt på, at eleverne løbende inddrager deres læring og øvrige erfaringer til at kvalificere deres valg.
- *Sundhed, ernæring og motion:* Sundhed, ernæring og motion indgår som en integreret del af alle dele af uddannelsen.

3.2 Undervisnings- og arbejdsformer

Beskriv undervisnings- og arbejdsformer for faget.

I beskrivelsen af fagets undervisnings- og arbejdsformer skal det fremgå, at:

- Uddannelsen er organiseret i hold- og arbejdsfællesskaber.
Arbejdsformen består af ca. 2/3 teoretisk undervisning og ca. 1/3 praksis. Fordelingen mellem teori og praksis skal ses over tid og udgøre et gennemsnit. Hensigten er *ikke*, at der skal gennemføres henholdsvis teoretisk og praktisk undervisning, men at praksis og teori i videst mulig omfang er integreret.
- I forhold til elever hvis mål er at fortsætte i hf efter FGU, skal det ved beskrivelsen af arbejdsformer sikres, at eleverne bliver fortrolige med fagets skriftlige dimension.

Hertil kommer de særlige kendetegn, som måtte gøre sig gældende for deltagelses- og arbejdsformen i faget.

Integration af praksis og teoretisk undervisning

Praksis og teori skal i videst mulig omfang integreres i undervisningen. Ved praksis forstås en udad orienteret undervisningsform, som gør det teoretiske eller abstrakte håndgribeligt og virkelighedsnært. Det vil typisk være en konkret fremstilling eller handling, som kobles til en teoretisk behandling. Der kan også være knyttet en undersøgende tilgang hertil. Praksis og teori indgår ofte i en helhed, hvor undervisningen er struktureret omkring en case, et problem, et produkt, en storyline eller et tema.

Praksis indebærer, at eleverne udfører handlinger. Det kan fx være handlinger, der drejer sig om at producere noget, yde en service eller kommunikere. I undervisningen kan man relatere til, inddrage eller arbejde i fire typer af praksisser:

- 1) En praksis i hjemmet, der omfatter arbejdsopgaver i relation til at tage ansvar for sin hverdag og egen husholdning
- 2) En fritids-praksis, der omfatter deltagelse i sportsaktiviteter eller hobbies
- 3) En arbejdsmæssig praksis, der omfatter opgaver eller situationer på en arbejdsplads eller i værkstedet, fx i samspil med et fagligt tema
- 4) En samfundsmæssig praksis, der drejer sig om forhold i samfundet og om at fungere som borger i dette.

3.3 It

Beskriv, hvordan it og digitale teknologier bliver inddraget i faget. Beskrivelsen skal tage udgangspunkt i, at undervisningen skal afspejle digitalisering i det arbejds- og skoleliv, som eleven skal være en del af.

It skal indgå som fagligt og didaktisk redskab med henblik på, at understøtte, at eleverne opnår digitale kompetencer og færdigheder i faget samt digital dannelse.

Anvendelse af it skal ske, hvor det på en naturlig måde understøtter elevens læringsprocesser og øvrige deltagelse i det faglige fællesskab. Produktion og dokumentation i forskellige former kan være it baseret.

3.4 Samspil med andre fag og faglige temaer

Beskriv, hvordan faget kan spille sammen med andre fag og faglige temaer.

Med udgangspunkt i problemstillinger fra det virkelige livs forskellige praksisser, tilrettelægges forløb, hvor relevante dele af forskellige fag indgår i løsningen af problemstillingerne. I almengrunduddannelse skal faget således spille sammen med andre fag der, hvor eleven på en relevant og meningsfuld måde anvender forskellige fag i en samlet løsning af en opgave.

Der kan desuden indgå dele af faglige temaer på måder, hvor det er relevant og meningsfuldt i en løsning af en opgave.

I produktionsgrunduddannelsen og erhvervsgrunduddannelsen kan faget spille sammen med det faglige tema og med andre fag i værkstedsundervisningen og i den teoretiske undervisning i det faglige tema.

3.5 Sproglig opmærksomhed

Beskriv, hvordan sproglig opmærksomhed indgår som en del af faget.

I skabelonen for læreplanen er der fortrykt en tekst om den sproglige opmærksomhed.

I kan anvende det fortrykte tekstforslag eller justere og uddybe teksten:

”Mundtligt og skriftligt sprog indgår som en del af faget. Undervisningen skal sikre sproglig udvikling i form af faglig læsning og skrivning og undervisningen skal tilrettelægges, så eleven introduceres mundtligt og skriftligt til fagets ord og metoder. Eleven skal føres fra hverdags sproget over i fagsproget.”

Baggrund vedr. sproglig opmærksomhed

Alle undervisere skal arbejde med elevernes sproglige opmærksomhed og med fagenes sprog i alle fag. Der skal således være et sprog- og skriftsprogsvenligt miljø, som er kendetegnet ved et stærkt fokus på sprog- og skriftsprogsudvikling med en tydeliggørelse af sprog og skriftsprog som en afgørende kanal til læring for alle elever. Alle elever har i skolen en stor opgave i at udvikle sig fra at vide noget på deres hverdagsprog til at vide noget på et fagsprog. Vejen fra hverdags sproget til fagsproget skal støttes af lærerne.

Den enkelte faglærer skal støtte eleverne i at udvikle kendskab til det specifikke fags ord og begreber samt kendskab til de særlige karakteristika fagets tekster er kendetegnet ved. Ordblinde kan supplerende have behov for at blive kompenseret via læse- og skriveteknologi eller egentlig ordblindeundervisning. Der ligger en pædagogisk opgave i at undervise eleven i brug af læse- og skriveteknologi, hvilket vil være en del af den specialpædagogiske støtte varetaget af en læsevejleder eller ordblindelærer. Men alle undervisere skal være bekendte med læse- og skriveteknologi og tænke den ind i deres undervisning, herunder sikre at al tekst er tilgængelig i digitalt format. Elever med dansk som andetsprog har erfaringer med flere sprog, og det kan derfor være en styrke for eleven, hvis underviseren understøtter eleverne i at trække på deres sprogregistre. Desuden skal underviserne have fokus på at støtte elevens ordforrådstilegnelse og på at anvende ord og begreber, der er forståelige for eleven.

Der henvises endvidere til Undervisningsministeriets Sproglig udvikling – vejledning på EMU:

<https://www.emu.dk/modul/sproglig-udvikling-vejledning>

4. Evaluering/Dokumentation

4.1 Løbende evaluering

Beskriv, hvordan den løbende evaluering skal foregå. Beskrivelsen skal tage udgangspunkt i følgende:

Evalueringens formål er at understøtte progression i den enkelte elevs læring og give underviseren mulighed for at tilpasse sin undervisning.

Underviseren skal løbende sikre sig indsigt i elevens deltagelse og udbytte af undervisningen og være i dialog med eleven om dette.

Den løbende evaluering skal understøtte elevens indsigt i sin progression, og hvad der skal til for at opnå den ønskede læring fremadrettet.

En væsentlig del af evalueringen skal gennemføres uformelt og situationsbestemt, på måder der:

- giver eleven mulighed for at informere underviseren om sit udbytte af undervisningen
- gør det tydeligt for eleven, hvad han/hun har lært og skal lære i næste fase.

Vejledning

En mindre del af evalueringen gennemføres som en formel opfølgning på elevens forløbsplan. Forløbsplanen er grundlag for en månedlig forløbs samtale. Herved skal eleven modtage vejledning med dialog om:

- hvilke typer opgaver der kan understøtte elevens motivation for læring og være med til at afklare elevens valg af uddannelse eller job
- hvilke uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder der vil være relevante i et fremadrettet perspektiv.

Både den formelle og uformelle evaluering skal bidrage til, at der i samarbejde med eleven følges op på de erfaringer, som gøres i forhold til at blive afklaret, og hvad der eventuelt er næste skridt, herunder eventuelt behov for justering af uddannelses- og forløbsplan.

4.2 Faglig dokumentation/afsluttende standpunktsbedømmelse

Beskriv, hvordan der skal arbejdes med faglig dokumentation/standpunktsbedømmelse i faget.

Beskrivelsen skal tage udgangspunkt i følgende:

Eleverne skal udarbejde dokumentation for arbejdet med faget. Udarbejdelsen af dokumentationen har til formål at give eleverne mulighed for at forholde sig til sin læring og tjene som redskab i den løbende evaluering. Den skal tillige kunne anvendes i forbindelse med standpunktsbedømmelse og den afsluttende prøve.

Den faglige dokumentation kan variere afhængigt af fagområde og elevforudsætninger og skal kunne anvendes i forbindelse med prøven. Underviseren vælger de dokumentationsformer, som underviseren finder bedst egnede til formålet og til den enkelte elev.

Faglig dokumentation kan fx bestå i billeder, video, håndværksmæssig produktion, beregninger, tekst eller lydoptagelser. Underviseren skal gøre eleven bevidst om de faglige mål og forventninger til dokumentationens omfang og kvalitet på hvert niveau.

Der kan gives afsluttende standpunktsbedømmelse på baggrund af den faglige dokumentation på alle niveauer. Ved standpunktsbedømmelse vurderes der efter 7-trins-skalaen.

4.3 Afsluttende prøve/prøveformer

Beskriv hvilken eller hvilke af de tre prøveformer (prøveform A, prøveform B eller prøveform C), der kan anvendes i det pågældende fag. Det skal sikres, at der prøves i den skriftlighed og/eller mundtlighed, der er nødvendig i forhold til efterfølgende optagelse på en ungdomsuddannelse, herunder evt. mundtlig og skriftlig karakter.

Princip for prøverne

Prøveformerne skal bygge på et princip om, at sikre størst mulig tryghed og motivation for eleven i prøvesituationen. Det betyder, at:

- Der skal prøves i anerkendte niveauer
- Arbejdsformen skal være genkendelig og afprøvet/øvet i undervisningen
- Der skal være en klar sammenhæng mellem undervisning og prøve
- Der skal arbejdes med noget forud for prøven, som kan bruges under prøven
- Samarbejdsrelationer skal kunne bevares (mulighed for gruppeprøve)
- Undervisningens vægtning af 2/3 (fx teori) & 1/3 (fx praksis) skal afspejles i prøveformen
- Alle hjælpemidler er tilladte. Det er muligt at medbringe relevante kompenserende hjælpemidler
- Prøverne skal beskrive eksaminationsgrundlag, bedømmelsesgrundlag og bedømmelseskriterier
- Der afholdes prøve, når eleven er klar til at gå til prøve
- Uanset prøveform skal der for elever, der sigter mod hf, indlejres en skriftlig dimension i prøven på D-niveau.

Kvalitet

Ensartet bedømmelse og kvalitet i prøverne skal sikres via ekstern censur. Det skal sikres, at eleven bedømmes på baggrund af sine egne præstationer. Der, hvor der indgår skriftlige eller håndværksmæssige fremstillinger i bedømmelsen, skal det sikres, at det er elevens egen fremstilling deraf, der bedømmes.

Prøven skal uanset prøveform danne grundlag for en bedømmelse af, om eleven har nået målene på det aktuelle niveau. Prøven har fokus på det faglige temas eller det almene fags kompetencemål og skal være helhedsorienteret, så prøven ikke opdeles i en teoretisk og en praktisk prøve. Det kan vælges, at prøven

omfatter udvalgte kompetencemål. Således kan mål, der omfatter personlige og sociale kompetencer friholdes for prøve, men evalueres på anden vis, f. eks. i en udviklingsplan med fast procedure for opfølgning.

Prøverne i FGU er lokalt stillede prøver.

4.3.1 Prøveform A

Prøven, der typisk vil være en praktisk orienteret prøve, kendetegnes ved at:

- Prøven stilles lokalt og følger reglerne i Bekendtgørelse om prøver og eksamen i grundlæggende erhvervsrettede uddannelser nr. 41 af 16/01/2014.
- Prøven gennemføres på højst én arbejdsdag
- Eleven stilles en opgave, som kan være en produktions- eller serviceopgave, der kan gennemføres på den fastsatte tid
- Opgaven kan have baggrund i en case
- Eleverne kan arbejde selvstændig eller i grupper til prøven
- Eleverne kender arbejdsformen fra undervisningen
- Der er ekstern censur ved prøven
- Eksaminator og censor observerer, udspørger, gør notater og sikrer sig, at de i løbet af dagen opnår et tilstrækkeligt bedømmelsesgrundlag til at vurdere hver enkelt elev.
- Eleverne bedømmes altid individuelt.
- Ved afslutningen på arbejdsdagen bedømmes hver elev særskilt ud fra et evt. fremstillet produkt, processen og den mundtlige eksamination, der er sket i løbet af arbejdsdagen.
- Hver elev eksamineres sammenlagt 30 minutter inklusiv votering.

4.3.2 Prøveform B

Prøven, der typisk vil være en praktisk orienteret prøve, kendetegnes ved at:

- Prøven stilles lokalt og følger reglerne i Bekendtgørelse om prøver og eksamen i grundlæggende erhvervsrettede uddannelser nr. 41 af 16/01/2014.
- Prøven gennemføres i løbet af en eller flere arbejdsdage.
- Eleven stilles en opgave som kan være en produktionsopgave, der kan gennemføres på den fastsatte tid.
- Opgaven kan have baggrund i en case
- Eleverne arbejder selvstændigt eller i grupper med løsningen af opgaven og afslutter arbejdsdagene med aflevering af et produkt.
- Produktet kan være et fysisk produkt, et skriftligt oplæg eller anden dokumentation for det gennemførte arbejde.
- Eleverne kender arbejdsformen fra undervisningen.
- Produktet er grundlag for en efterfølgende mundtlig eksamination.

- Den mundtlige eksamination gennemføres dagen efter casearbejdsdagen/dagene. Eksaminationen varer 30 minutter pr elev inklusiv votering.
- Bedømmelsesgrundlaget er elevens mundtlige præstation. Produktet kan indgå i den samlede bedømmelse.
- Eleverne bedømmes altid individuelt.
- Der er ekstern censur ved prøven

4.3.3 Prøveform C

Prøven, der er en portfolioprøve, kendetegnes ved at:

- Eleverne gennem uddannelsesforløbet har udarbejdet en arbejdsportfolio.
- Eleverne ved afslutningen på uddannelsesforløbet har udarbejdet en præsentationsportfolio som grundlag for den afsluttende prøve.
- Præsentationsportfolioen indeholder udvalgt og bearbejdet materiale fra arbejdsportfolien, så det bearbejdede materiale afspejler elevens aktuelle standpunkt.
- Præsentationsportfolioen indeholder dokumentation for elevens standpunkt eksempelvis i form af fysiske produkter, tekster, fotografier, videooptagelser og andet, som kan vise elevens læringsudbytte.
- Der gennemføres en mundtlig prøve på 30 minutter inklusiv votering.
- Der er ekstern censur ved prøven
- Præsentationsportfolioen er eksaminationsgrundlag og udgangspunkt for den faglige dialog.

Bedømmelsesgrundlaget er elevens mundtlige præstation. Portfolioen kan indgå i bedømmelsen.

4.4 Eksaminationsgrundlag

Beskriv eksaminationsgrundlaget for faget.

Eksaminationsgrundlaget er det faglige stof eller materiale, som der eksamineres ud fra, og som skal gøre det muligt for eksaminanden at demonstrere de opnåede kompetencer. Det er et produkt eller demonstration af en serviceydelse eller dele deraf med tilhørende dokumentation. Begrebet produkt forstås meget bredt og kan eksempelvis være en praktisk opgave, en ret, en brochure, et skriftligt arbejde, en film, en mock-up, et brætspil til børn, en salgsstand eller en fotoserie om pasning af dyr. Eksaminationsgrundlaget kan bestå af en proces alene, som enten dokumenteres eller overværes i selve eksaminationen.

Samlet set skal eksaminationsgrundlaget tage udgangspunkt i fagets væsentlige mål.

4.5 Bedømmelsesgrundlag

Beskriv bedømmelsesgrundlaget for faget.

Bedømmelsesgrundlaget vedrører de produkter, processer eller præstationer, der gøres til genstand for bedømmelsen.

Det skal i beskrivelsen fremgå, hvilke dele af produkt og proces i det faglige tema/almene fag, der indgår i bedømmelsen. Bedømmelsen dækker elevens faglighed så bredt som muligt. Elevfremstillet materiale, der er udarbejdet forud for prøven, kan indgå i bedømmelsen, såvel et evt. produkt eller dokumentation. Elevens fremlæggelse eller dialog indgår i bedømmelsen. En proces kan indgå i sig selv i bedømmelsen, eller det kan være dokumentationen af en proces, som danner grundlag for bedømmelsen. Bedømmelsen er altid en helhedsvurdering af elevens samlede præstation.

Bedømmelsesgrundlaget kan være det samme som eksaminationsgrundlaget.

4.6 Bedømmelseskriterier

Beskriv bedømmelseskriterierne for faget.

Bedømmelseskriterierne skal beskrives på baggrund af fastlæggelsen af de faglige mål. Elevens præstation bedømmes med bestået/ikke bestået i de faglige temaer og med 7-trins-skalaen i de almene fag. Under bedømmelseskriterier præciseres kriterierne for, hvordan det kan identificeres, om eleven har nået målene i tilstrækkelig grad. Kriterierne fastlægges på baggrund af det faglige temas mål.

Der kan indgå personlige eller sociale elementer i bedømmelsen i det omfang, de optræder i professionaliseret form og er en del af professionens udførelse. Punkterne operationaliseres i forhold til det enkelte faglige tema/almene fag i beskrivelsen af dette.